

Следећи међународне стандарде родне равноправности утврђене Универзалном декларацијом о људским правима, Конвенцијом о елиминисању свих облика дискриминације жена и Опционим протоколом уз ову Конвенцију, Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, Европском повељом о локалној самоуправи, Европском повељом о родној равноправности на локалном нивоу, законодавством Европске уније у домену родне равноправности; документима Савета Европе о родној равноправности,

Руководећи се политикама дефинисаним у стратешким документима у области родне равноправности, посебно Националном стратегијом за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности за период од 2010. до 2015. године и Акционим планом за њено спровођење, као и Стратешким планом СКГО за период од 2011-2013. године,

Радна група за родну равноправност формирана при одбору за систем локалне самоуправе и одбору за друштвене делатности, упућује 40. Скупштини СКГО да усвоји:

Декларацију
Сталне конференције градова и општина - Савеза градова и општина Србије
о поштовању принципа родне равноправности на локалном нивоу власти у Србији

Стална конференција градова и општина - Савез градова и општина Србије (у даљем тексту: СКГО), своје активности усредсређује на остваривање заједничких интереса својих чланица, на развој и унапређење њихових капацитета за остваривање надлежности и пружање услуга грађанима и грађанкама, а у складу са националним законодавством и прописима, као и међународним стандардима.

Руковођене Европском повељом о локалној самоуправи, и у складу са својом мисијом чланице СКГО **сагласне су:**

- да је локална самоуправа грађанима и грађанкама најближи ниво власти који им омогућује да учествују управљању јавним пословима у интересу локалног становништва;

- да је родна равноправност незаобилазни чинилац развоја демократије на локалном нивоу и једно од кључних питања јачања локалне самоуправе и подизања развојних капацитета градова и општина;

- да равноправно учешће жена и мушкараца у управљању јавним пословима на локалном нивоу и њихова равноправна заступљеност на местима одлучивања јача демократију и одговорност и подиже легитимитет институција на локалном нивоу;

- да су општине и градови и њихови органи дужни да промовишу родну равноправност и развијају политику једнаких могућности, да подрже и активно раде на унапређењу локалних механизма за равноправност полова;

- да општине и градови и њихови органи у оквиру својих надлежности, уз сарадњу са локалним актерима, имају обавезу да предузимају конкретне акције и усвајају посебне мере на унапређењу родне равноправности на локалном нивоу у свим областима друштвеног живота;

- да је породично насиље озбиљно кршење основних људских права и да су локалне власти дужне да, у партнерству и сарадњи са свим релевантним актерима на локалном нивоу обезбеде пуно уживање права и слобода за све грађане и грађанке, кроз активну превенцију и сузбијање родно заснованог насиља.

Чланице СКГО исказују своју спремност да се заложе и активно делују на:

- пружању подршке градовима и општинама који су усвојили или су спремни да усвоје и практично примењују Европску повељу о родној равноправности на локалном нивоу као поуздан водич за стратешке документе и политике у домену родне равноправности на локалном нивоу;
- унапређењу родне равноправности на локалном нивоу, да у том циљу развијају политику једнаких могућности и усвајају посебне мере као инструменте остваривања политике једнаких могућности, а у оквирима надлежности локалне заједнице;
- увођењу родне равноправности у све прописе, политике, мере и услуге које се креирају на нивоу СКГО као и на локалном нивоу;
- настављању и интензивирању својих активности на развоју политике родне равноправности како би доприносиле одрживом развоју локалних заједница кроз демократско и равноправније друштво;
- пружању подршке локалним механизмима за равноправност полова и активном ангажману на стварању услова за њихов рад и унапређење рада локалних механизма за равноправност полова;
- настављању, унапређењу и интензивирању сарадње са свим релевантним институцијама, организацијама, заинтересованим групама и појединцима који делују на подручју унапређења родне равноправности а у циљу остваривања родне равноправности на локалном нивоу;
- подстицању политичких странака и удружења грађана да усвоје и примене принцип равноправне заступљености мушкараца и жена на местима одлучивања и да, у зависности од конкретних прилика у локалним срединама усвоје стратегије и мере које доприносе остваривању пуне једнакости жена и мушкараца;
- креирању и усвајању мера активне политике запошљавања које обезбеђују афирмацију једнаких могућности на тржишту рада; образовање, обуке и друге активности усмерене на подстицање самозапошљавања и запошљавања мање заступљеног пола као и обезбеђењу услова за усклађивање приватних и пословних обавеза запослених;
- обезбеђивању једнаких могућности и права за жене и мушкарце запослене у органима локалне самоуправе, јавним службама и институцијама чији је оснивач град односно општина;
- редовном прикупљању, евидентирању и обради статистичких података који се прикупљају у локалној заједници и разврставању ових података по полу у складу са законом;

- планирању, организовању, спровођењу и финансирању мера усмерених на подизање свести јавности о потреби спречавања насиља у породици;
- доследној примени посебне мере од најмање 30% лица мање заступљеног пола у саставу делегација које представљају град односно општину;
- побољшању материјалног положаја самохраних и незапослених родитеља и у издвајају буџетска средства за те намене.

Чланице СКГО подржавају и све напоре усмерене на унапређење родне равноправности на свим нивоима у Србији и позивају:

Народну скупштину Републике Србије да:

- настави да унапређује законодавство у области родне равноправности, посебно Закон о равноправности полова, и да надзире спровођење ових закона у пракси;
- уврсти принципе родне равноправности у законе који регулишу област друштвеног живота значајну за остваривање родне равноправности.

Владу Републике Србије, Министарство регионалног развоја и локалне самоуправе, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и сва друга министарства да, у оквиру својих надлежности:

- наставе да спроводе Акциони план за спровођење Националне стратегије за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности за период од 2010. до 2015. године и у буџету Републике Србије опредељују средства неопходна за његово спровођење;
- редовно, најмање једном годишње подносе извештаје Народној скупштини о стању заштите и унапређењу родне равноправности;
- систематски, континуирано и предано интегришу родну компоненту у предлоге закона, политика, стратешких докумената и мера које предлажу Народној скупштини;
- наставе са активностима на праћењу и пружању подршке јединицама локалних самоуправа у области родне равноправности.

ПРИЛОГ УЗ ДЕКЛАРАЦИЈУ:

Међународни документи који гарантују равноправност жена и мушкараца, забрањују дискриминацију по основу пола и установљавају конкретне обавезе држава у циљу реализације тих принципа у различитим областима и на различитим нивоима, обухватају три основне групе извора: документе Уједињених нација (УН), документе Европске уније (ЕУ), документе Савета Европе (СЕ) и документе Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) и др.

Међу **документима УН** који се ближе односе на универзалне стандарде равноправности жена и мушкараца су: Универзална декларација о људским правима (1948.); Конвенција о политичким правима жена (1952.); Међународни пакт о грађанским и политичким правима (1966.) и Опциони протокол уз овај Пакт и Други опциони протокол уз Пакт; Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (1966.); Декларација о елиминацији свих облика дискриминације према женама (1967.); Декларација о заштити жена и деце у случају опасности и оружаном сукобу (1974.); Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена (1979.) и Опциони протокол уз ову Конвенцију (усвојен 1999. ступио на снагу 2000.); Бечка декларација и програм деловања (1993.); Декларација о елиминацији злостављања жена (1993.); Пекиншка декларација и Платформа за акцију (1995.); Универзална декларација о демократији (1997.); Резолуције 1325 (2000.), 1820 (2008.), 1889 (2009.) Савета безбедности УН; Миленијумска декларација УН (2000.) и др.

Међу **документима Европске Уније** о стандардима равноправности полова су: Амстердамски споразум (1997.) који регулише људска права, посебно принцип једнаког третмана мушкараца и жена и забрану дискриминације на основу пола; Програм акције за интегрисање родне равноправности у развојну сарадњу Заједнице - Саопштење Комисије Савету и Европском парламенту (ЕУ Мапа пута за постизање родне равноправности 2006. - 2010.); Директиве које се односе на принцип једнаког третмана жена и мушкараца у одређеним областима и забрану дискриминације на основу пола међу којима су: Директива 75/117/ЕЕЗ (једнаке зараде за мушкарце и жене); Директива 76/207/ЕЕЗ (доступност запослења, професионална обука, напредовање на радном месту и услови рада); Директива 79/7/ЕЕЗ (социјална заштита); Директива 86/378/ЕЕЗ (социјално осигурање за запослене); Директива 86/613/ЕЕЗ (самосталне делатности, заштита samozапослених жена током трудноће и материнства); Директива 97/80/ЕЗ (терет доказивања у случајевима дискриминације по основу пола); Директива 2000/78/ЕЗ; Директива 2004/113/ЕЗ (набавка роба и пружање услуга); Директива 2006/54/ЕЗ (запослење и звања); Директиве о заштити трудница, мајки и родитеља међу којима су: Директива 92/85/ЕЕЗ (мере за унапређење сигурности и здравствене заштите на раду трудних радница, радница које су се недавно породиле или су на породилском одсуству); Директива 96/34/ЕЗ (одсуство ради бриге о детету), Директива 2010/18/ЕЗ (родитељско одсуство) и др. У настојању да се побољша доступност европског законодавства у Директиви 2006/54/ЕЗ обједињене су интегрисане у јединствен текст шест директива (75/117/ЕЕЗ, 76/207/ЕЕЗ, 2002/73/ЕЗ, 86/378/ЕЕЗ, 96/97/ЕЗ и 97/80/ЕЗ.).

Поред Директива, у Европској унији је од стране Савета, Комисије или Европског парламента усвојено више препорука и резолуција које се односе на равноправност жена и мушкараца: Препорука Савета о промовисању позитивне акције за жене; Препорука Комисије о заштити достојанства жена и мушкараца на послу; Резолуција Савета о промовисању једнаких могућности за жене; Резолуција Савета о уравнотеженом учешћу мушкараца и жена у одлучивању; Резолуција Савета о стању здравља жена у Европској заједници; Резолуција Савета о женама у науци; Резолуција Савета и министара рада и социјалне политике о уравнотеженом учешћу жена и мушкараца у породичном и радном животу; Резолуција Европског парламента о женама у одлучивању, Резолуција Европског парламента о женама у међународној политици и и др.

Најзначајнији **документи Савета Европе** који се односе на равноправност жена и мушкараца су: Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода (ЕЦПР) посебно Протокол 7 (1984.) и Протокол 12 (2000.); Европска социјална повеља и измењена Европска социјална повеља (1996); Декларација о једнакости између жена и мушкараца као

фундаменталном критеријуму демократије; Декларација и програм акције – демократизација, спречавање конфликта и изградња мира: перспективе и улога жена; Резолуција о родној квоти за кандидате за судије Европског суда за људска права (P 1366 (2004) и 1426 (2005)); Резолуција о увођењу начела родне равноправности на локални и регионални ниво; Препоруке Одбора министара о: образовању, насиљу у породици; елиминисању сексизма у језику; сексуалном искоришћавању, порнографији, проституцији трговини децом и омладином; равноправности између жена и мушкараца; помирењу радног и породичног живота; улози жена у науци и технологији; интегрисању родног аспекта у јавну политику; учешћу жена у политичком животу европских регија; поправљању положаја жена на селу; борби против трговине људима у сврху сексуалног искоришћавања; заштити жена од насиља; уравнотеженом учешћу жена и мушкараца у политичком и јавном одлучивању; представљању жена у медијима; стандардима и механизмима за постизање родне равноправности; укључивању родних разлика у здравствену политику; о репрезентовању жена у изборном систему и др.

Документи **Организације за европску безбедност и сарадњу** који се односе и на равноправност жена и мушкараца: Акт московског састанка конференције о хуманој димензији КЕБС (1991.); Будимпештанска декларација парламентарне скупштине КЕБС (1992.); Завршна Хелсиншка декларација парламентарне скупштине КЕБС (1993.); Бечка декларација парламентарне скупштине КЕБС (1994.); КЕБС Будимпештански акт ка истинском партнерству у новој ери (1994.); Отавска декларација ОЕБС парламентарне скупштине (1995.); Штокхолмска декларација ОЕБС парламентарне скупштине – *Ка заједничком свеобухватном моделу безбедности за Европу за двадесетпрви век* (1996.); Шести састанак министарског савета (1997.); Варшавска декларација ОЕБС парламентарне скупштине (1997.); Копенхагенска декларација ОЕБС парламентарне скупштине (1998.); Седми састанак министарског савета (1998.); Завршни извештај 1999 ОЕБС конференција за преиспитивање (1999.); Истамбулска декларација - *Повеља о европској безбедности* (1999.); Петровградска декларација ОЕБС парламентарне скупштине (1999.); Букурештанска декларација ОЕБС парламентарне скупштине (2000.); Осми састанак министарског савета (2000.); Осми састанаг економског форума (2000.); Девети састанак министарског савета (2001.); Париска декларација ОЕБС парламентарне скупштине резолуције усвојене на десетом годишњем заседању (2001.); Берлинска декларација ОЕБС парламентарне скупштине и резолуције усвојене на једанаестом годишњем заседању (2002.); Десети састанак министарског савета (2002.); Ротердамска декларација ОЕБС парламентарне скупштине резолуције усвојене на дванаестом годишњем заседању (2003.); Једанаести састанак министарског савета (2003); *Нови изазови и изградња институционалних и људских капацитета за економски развој и сарадњу* (2004.); Единбуршка декларација ОЕБС парламентарне скупштине и резолуције усвојене на тринаестом годишњем заседању (2004.); Дванаести састанак министарског савета (2004.); Састанак ОЕБС *Хумана димензија* (2004.) и др. Поред тога, постоје и *други документи различитих тела* које усвајају различите европске институције и асоцијације. Као пример наводимо Европску повељу о родној равноправности на локалном нивоу, Савета европских општина и региона.